

BLANCA LLUM VIDAL

«M'agrada que l'autora se'n foti d'ella mateixa»

La poeta Blanca Llum Vidal (Barcelona, 1986) publica 'La princesa sou Vós' (Club Editor, 2022), una "novel·leta epistolar" segons ella. Una sèrie de cartes a un misteriós destinatari, amb moltes menes d'amor, moltes referències literàries i molt d'amor a la llengua.

Per Àlex Milian / @alexmilianbeser

Com va nèixer la idea de *La princesa sou Vós*?

—L'origen és molt impulsiu. No acostumo a tenir uns projectes racionals — ara desenvoluparé això, ara allò— sinó que vaig fer una carta i, de cop i volta, vaig dir "m'ho he passat molt bé fent això". I en vaig fer més. No sé si hi ha un enyor d'una altra època —una altra època indeterminada, perquè no hi ha els anys (només el dia i el mes)— o una tristesa pel moment que m'ha tocat viure. Ja soc conscient que no s'hauria de fer una sublimació de determinat passat, però és veritat que, de vegades, diria que des de petita, he sentit que no havia d'haver nascut quan he nascut. El cas és que això ha fet que l'estil evoqui el passat.

—**Club Editor l'edita a la col·lecció "Club dels Novel·listes". No és una novel·la, no?**

—No... Tampoc tinc molt interès per ubicar-me en un lloc determinat. Crec que això ex-

plica una història en la qual passen poques coses fora de les cartes. De fet, és una novel·la epistolar unidireccional amb alguns dítctics que apunten cap a fora: "Avui ha passat que us he vist". Passen molt poques coses però diria que sí que hi ha un punt d'història, en el sentit que es desenvolupa alguna cosa —ni que sigui molt interna o molt especulativa. Fins i tot se li podria dir novel·leta epistolar.

—**Qui és la Princesa?**

—En una de les últimes cartes ella li diu a ell "la Princesa sou Vós". Em va encantar crear una dona que li digués a un home que la princesa és ell. Però en una carta posterior, que ja es refereix a ella en tercera persona també diu: "la princesa també ho sap ser ella". Hi ha dues cartes al final on el narrador es descol·loca i una tercera veu parla del final d'aquesta història. Potser hi ha un cert joc a nivell de gènere, tot i que aquí volia evitar la teoria sobre el gènere. Però, d'alguna manera, sí que hi és. És un senyor, la Princesa.

—**És un senyor o és un lector ideal?**

—No diria un lector ideal, si de cas una construcció literària. Però sí que és un destinatari molt múltiple, jo crec.

—**Però no sabem qui escriu ni a qui escriu.**

—No. I diria que té poc interès. Però ja entenc que, tractant-se, aquí sí, del gènere epistolar dona morbo: a qui escriu? La Míriam Cano, que és una gran amiga i una lectora molt fina, ho deia: jo diria que aquí hi ha un erotisme del llenguatge. Aquí hi ha un deixar-se meravellar per la llengua.

—**N'hi ha molt d'amor, molt d'amor a la llengua i, fins i tot, molt d'amor a escriure: com a la carta que diu "Avui m'he llevat amb unes ganades molt boges de remenar arxius i de canviar guions curts per guions parentètics".**

—Sí... Aquí cadascú va rampinyant d'on pot i del que tens al costat. En aquell moment, estava editant les cartes Mercè Rodoreda - Anna Murià. De fet, fins i tot surt el personatge de la Mercè, demanant-li a l'Anna "un vestit de seda negra amb estrelles daurades" en plena II Guerra Mundial. Sí, per això dic que sí que és una volada amorosa, però també hi ha molt de diàleg de coses.

—**Per què l'ús de majúscules de manera, potser no indiscriminada, però sí molt generosa?**

—(Riu) ...o exagerada, també ho pots dir.

—**Per què tantes? Destaqueu aquestes paraules amb majúscula per destacar-les a l'hora de llegir la poesia?**

→ —No. Em trobo a la primera carta fent això; a la segona, també, i a la tercera em dic “alguna cosa passa”. Jo vinc del món de la filologia i després vaig estudiar filosofia, en un màster. Jo crec que això deixa petja. La majúscula com a tradició gràfica de marcar els grans conceptes. Però després m’adono que estic marcant els grans conceptes i les idees més abstractes, i al costat fico amb majúscula *Cadira* o *Magrana* o *Caldo*. Per què? Perquè, per mi, té tan d’interès un *Caldo* com la *Filosofia* i llavors m’agrada aquesta idea de posar-lo al mateix replà d’importància existencial. No sé si és voler fer una cosa irreverent o molt poc transcendent. Perquè això pot tenir una patina d’un món semàntic un punt elevat, però no en el sentit elitista, perquè hi ha paraules molt profundes, molt elevades acompanyades cada vegada d’una gran broma. Apareixen les Calces allà al costat.

—**Veig que us aneu interpretant a vós mateixa a posteriori.**

—Sí, és un punt esquizofrènic. No soc de les persones que escriuen un croquis de com ha de lligar tot abans d’escriure. Aquí, evidentment, no m’el vaig fer i són coses que penso després. Ara penso que totes les paraules amb majúscules són substantius. Ho hauria de mirar però crec que no hi ha verbs.

—**El llibre és prosa, però està escrit com poesia...**

—Sí, suposo que sí.

—**A l’hora d’escriure, com us ho va plantejar?**

—Jo, d’entrada, no em poso a escriure plantejant-me quin gènere escric. Una ve d’on ve, és clar. I al final hi ha una cosa molt rítmica i física. Escriure poesia és molt físic, per mi: perquè és llegir-ho en veu alta, és dir-t’ho, és passar-ho per l’orella i si no t’entra, doncs fora.

—**Teniu aquesta tendència.**

—Digues-li tendència (riu).

—**L’autora sembla tan poeta com vós quan diu “Podria dir que la Raó subterrània que impulsa les cartes és deixar la Rima una estona i tornar-hi més tard amb un Altre desfici”. Volíeu descansar de la poesia?**

—Jo crec que aquest és un dels moments — alguna vegada em passa — que hi ha una petita fusió entre la narradora i jo. Això no parla estrictament de mi, però sí que parla de temes que m’interessen: polítics, estètics, filosòfics... Hi ha molta cosa política.

—**Fins i tot, de vegades sembla que hi sura l’actualitat, com a mínim la política: “Ara és pitjor: s’han fet partidaris de dir-nos que allò que els ocupa és exactament el contrari d’allò que porten a terme. No és que et robem, no, és que t’estem defensant del Saqueig”.**

«Per mi té tant d’interès un *Caldo* com la *Filosofia* i per això m’agrada posar-los al mateix replà d’importància existencial»

—Aquí jo estic molt enfadada en la gestió de la política institucional que s’ha fet amb el moviment independentista. Aquesta és una. I en com es comunicava des del Govern tot el tema pandèmic: aquesta n’és una altra. Hi havia tot de coses que em preocupaven. Aquí estan inserides i s’expliquen amb un lèxic diferent. Per això no surt la paraula *pandèmia* però surt la paraula *Malura*. D’altra banda, a mi no m’agrada fer llibres del present immediat. Però el present immediat m’afecta, com a tothom.

—Però les dates de les cartes es corresponen amb les dates que va escriure els textos?

—Sí, del 14 d'octubre del 2020 al 14 de març de 2021. Sí, sí.

—És a dir que es podria buscar què va passar aquell dia i si va influir en el vostre text?

—Segurament es podria fer una recerca i anirien sortint coses. Eren temps de confinament, que és el paradigma de la solitud. Fins i tot surten salconduïts i tocs de queda... En aquest text hi ha una gran solitud. És una senyora que escriu a un senyor que no contesta, és el reflex d'una gran solitud.

—No hi ha personatges, però en una carta citeu l'Agustí, la Maria...

—Sí, hi ha personatges inventats, però també d'altres que no. Com jo estava editant les cartes entre Murià i Rodoreda, i a més tenia els originals de Rodoreda, que són preciosos, per acarar aquella primera edició amb els manuscrits... Doncs hi ha l'Agustí perquè em venia al cap l'Agustí Bartra. Això no vol dir que aquell sigui en Bartra. No. O l'Euga xilena. Xile també era important perquè hi havia gent a l'exili. Hi ha més referències.

—A qui?

—A la Víctor, per exemple: "Set mil anys de Vida molta". La Duras, també: hi ha un moment que parlo d'una borratxa de solemnitat que va fer un testament literari brillant. També és una escriptora que m'agrada molt. La Hanna Arendt també apareix quan diu que la filosofia que no ha pensat prou sobre l'acte de néixer però qui ho ha fet era dona (Arendt). Hi ha una tendència meua en l'abús de les citacions i aquí vaig voler evitar-ho.

—A banda d'aquests, els únics noms propis del llibre són el "príncep de Blaia" i "la comtessa de Trípoli" que fan referència al trobador occità Jaufre Raudel i la seva estimada.

—Sí, perquè també hi ha un punt medieval.

—És un homenatge a aquest trobador?

—Sí, però potser no tant a ell en concret sinó a tot el món de la poesia trobadoresca i l'amor foll. També March en un moment surt: "La carn vol carn". Surt la Marina Tsvetàieva: "Jo, en el fons, voldria escriure una altra nit florentina". *Les nits florentines* de Tsvetàieva, que és una poeta que també m'agrada molt. Bé, és un caldo, tu.

—Amb molts ingredients i moltes espècies d'amor.

—Això sí, no ho podem negar. A la contracorbata la Maria diu que tota la meua obra és "dedicada a l'amor". És cert que els títols ja ho diuen: *Aquest amor que no és u, Amor a la brega...* Però ja m'agradaria saber que no entra en això, perquè l'amor és una cosa molt tentacular: l'amor al món, als fills, a l'enamorat, a l'enamorada...

—...a la llengua...

—...a la llengua, al planeta... Hi ha molta autoironia també: en el fons hi ha una tia que se n'està enfotent d'ella mateixa i de la seva compulsiva exageració. El llibre és una exageració i ella ho diu: "aquesta llengua subordinada que s'enfila pel cel i no se'ns hi ha perdut res"... Segurament el que m'agrada més és això: que se'n fot d'ella mateixa, que pensa "soc un drama" i, fins i tot, puc estar gelosa, que és una cosa que ja no toca. Hauríem d'estar molt alliberats, molt emancipats però també és molt humà sentir gelosia. I la tia ho diu. Això em fa gràcia.

—Ja heu esmentat molts referents literaris. També en teniu d'específics per a una obra epistolar com aquesta?

—El gènere epistolar m'apassiona. Aquí no són un referent, però m'agraden molt les cartes Joan Sales - Mercè Rodoreda, Joan Sales - Joan Coromines; sempre m'han al·lucinat. I hi ha un epistolari que vaig llegir just abans d'aquesta obra que és l'epistolari Marina Tsvetàieva - Pasternak, d'amor. I una mica abans havia llegit, i em va marcar, el de Paul Celan amb Ingeborg Bachmann, que és la cosa més apassionada i tortuosa del planeta. I aquesta cosa dels epistolaris que signen "vostra"... Jo vaig pensar: "També vull escriure alguna cosa i poder signar Vostra". •